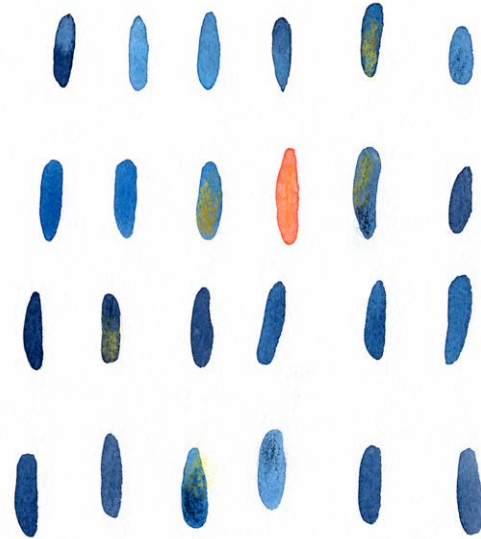

Velkommen til lærerstevnet 2020

TEMA:
Steinerskolenes læreplan

Lærerstevnet 2020 arrangeres av Steinerhøyskolen og Steinerskoleforbundet i fellesskap. Dato er 22. og 23. oktober, men opplegget er mangfoldig og kan også brukes på lærermøter og seminarer gjennom hele skoleåret. Tema for innlegg, filmer, grupper og oppgaver er steinerskolenes læreplan.

Læreplanen er vårt felles styringsverktøy, og alle som jobber i skolen må kjenne læreplanen godt; oppdage mulighetene og forholde seg til utfordringene. Denne høsten er læreplanen kommet i ny drakt, og årets stevne vil tilrettelegge for å bli bedre kjent med perspektivene, verdiene, innholdet og arbeidsmåtene i den nye læreplanen.

Lærerstevnet arrangeres lokalt på hver skole. Slik kan deres skolefellesskap arbeide sammen og tverrfaglig med læreplanen. Inviter gjerne assistenter, sfo-medarbeidere, foreldreforening og andre med i arbeidet. Stevnets innhold består av tilsendte filmer, samtaletema og oppgavesett tilknyttet filmenes tema, og mulighet for digitale grupper fredag 23. oktober. Vi foreslår et dagsprogram, men hvert kollegium gjør et utvalg i programmet tilpasset deres ønsker og behov.

Forslag til bruk av materialet utover stevnedagene

- Temakvelder for foreldre/pedagoger
- Tema for lærermøter og seminarer, regionale stevner og samlinger
- Filmer kan sees i fellesskap eller i grupper
- Oppgavesett og samtaletema kan brukes med eller uten å se den innledende filmen
- Foreldremøter og informasjonsmøter

Vi håper at stevnet gir muligheter til fellesskap, til fordypning og til forankring av steinerpedagogikken i deres skolefellesskap!

Påmelding og pris

Påmelding skjer pr skole og pris er satt til 26.000 kr, uavhengig av antall deltakere. Prisen dekker filmproduksjon og honorar til bidragsytere, utforming av materiell og honorar til gruppeledere.

Påmelding av skole skjer ved å sende epost til ninon.onarheim@steinerskolen.no

Påmelding til grupper gjennom det vedlagte skjema, til samme epost.

Frist for påmelding er 28. september.

Program

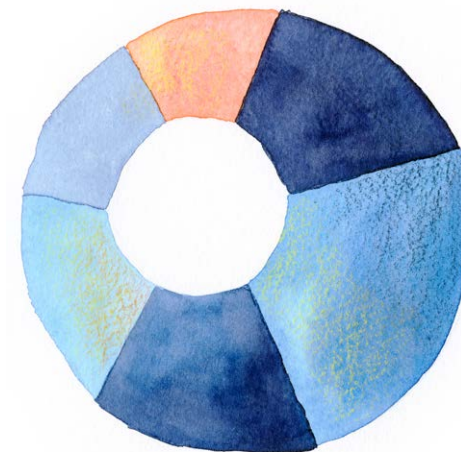
Forslag til program

Dette er én mulig gjennomføring, men hver skole gjør selv sine tilpasninger. Det er kun de digitale gruppene som har fastsatt tidspunkt.

Filmenes lengde er på 15–30 minutter.

Torsdag

- 16.00 Felles måltid
- 17.00 Felles film og samtale eller gruppearbeid i kollegiet
- 18.30 Kunstnerisk/musikalsk del ledet av en i kollegiet
- 19.00 Kaffe/frukt/dessert
- 19.20 Felles film og samtale eller gruppearbeid i kollegiet
- 21.00 Ferdig for dagen

Fredag

- 09.00 Felles oppstart med sang/bevegelse/kunstnerisk ledet av en i kollegiet
- 09.30 Film i fellesskap eller i grupper, samtale og/eller arbeidsoppgaver.
- 11.00 Pause
- 11.15 Kunstnerisk/musisk/bevegelse i fellesskap ledet av en ved skolen
- 12.00 Lunsj
- 13.00 Digitale grupper på tvers av skolene alternativt arbeidsgrupper i kollegiet
- 15.00 Pause
- 15.15 Kollegiets oppsummering og samtale om videre arbeid
- 16.00 Avslutt gjerne med felles sang/bevegelse/kunstnerisk arbeid.

Filmer

Innhold som inspirerer og utfordrer

Vi har leid inn et filmteam som sørger for at filmene har den beste kvalitet i forhold til bilde og lyd. Alle filmene sendes til skolene som filer. Slik unngår vi tekniske utfordringer med direkteoverføring, unngår behovet for nett-tilgang og åpner muligheten til å bruke materialet over tid.

Hver film varer 15–30 minutter og kommer med både spørsmål for samtalegrupper og oppgaver for arbeidsgrupper. Det sendes ut 17 filmer.

Filmenes tema

- Dagny Ringheim. Om Steinerskolenes læreplan 2020 fra start til nesten godkjent.**
Om prosessen, milepælene og snublesteinene. Steinerskolenes eksistensiell berettigelse beror på to ting; den steinerpedagogiske egenarten og krav om jevngrad sluttkompetanse. Disse to aspektene står i et spenningsfelt, og blir svært tydelig i læreplanarbeidet. Har vi funnet den riktige balansen?
- Gry Alsos og Henrik Thaulow. Hva innebærer vurdering for læring for steinerskolen?**
Hvilke verktøy har vi? Hvordan ivareta egenarten? Nye muligheter i ny forskrift. Dilemmaer og fallgruver.
- Marianne Tellmann. Rammer og handlingsrom i de nye planene.**
Om innhold, arbeidsmåter og kompetansemål.
- Frode Barkved og Henrik Holm. Hva vil det si å være antroposof?**
I hvilken grad vil du beskrive antroposofi som drivkraft inn i det pedagogiske arbeidet? Hvor står antroposofien i dag og hvilken rolle spiller den for steinerpedagogisk praksis?
- Jenny Steines. Levende begreper i steinerpedagogikken.**
I Kunsten å undervise advarer Rudolf Steiner mot å gi barna fiks ferdige begreper, og sammenligner dette med å gi dem små sko som de blir tvunget til å gå med hele livet. I stedet må barnet få begreper som kan vokse, begreper med liv. En karakteriserende tilnærming til fenomener i verden er helt sentral i steinerpedagogikken. Fenomener og begreper blir dermed løftet ut av det fast definerende og kategoriserende og inn i et landskap av muligheter og tilblivelse. Jenny vil forsøke å vise at dette er en tilnærming som kan finnes igjen også i nyere språkfilosofi. Slik får steinerpedagogikken støtte fra muligens uventet hold.
- Morten Stene. Sangen som bringer oss hjem ... Om musikkfagets formål og perspektiv.**
Vi må våge å tenke stort om musikken i steinerskolen. For hvis ikke vi, hvem skal gjøre det da? Samtidig kan store lovord og festtaler om musikkens formål og perspektiv både sløve og forføre. Derfor krever det av oss som lærere en bevisst refleksjon og tenkning rundt spørsmål om musikkens verdi, mening, vesen og funksjon i det individuelle og sosiale livet.
- Even Lynne. Læreren som formidler.**
Pedagoger på steinerskolen støtter seg i liten grad på digital teknologi og lærebokverk i klasserommet, og bruker isteden seg selv som formidlingsinstrument i undervisningen. Det stiller krav til læreren som en levende formidler av fagstoff, og åpner samtidig opp et stort øvelsesfelt. Hvordan kan en pedagog ved å se sitt virke som en kunstnerisk praksis komme inn i et systematisk arbeid for å gjøre kropp, språk og stemme til bedre formidlingsinstrumenter?
- Marius Wahl Gran og Sidsel Hovland. En samtale om kunstfagenes plass i steinerpedagogikken.**
Det kunstpedagogiske og fargedidaktiske, arbeidsmåter og metoder for tverrfaglig arbeid i steinerskolen.
- Markus Lindholm. I den nye læreplanen er bærekraftig utvikling et sentralt premiss. Men hva menes med bærekraft?**
Denne forelesningen vil undersøke hva vi forstår og forventer av en pedagogisk tilpasset krav om bærekraft, og trekker opp linjer for å synliggjøre hvordan steinerpedagogisk praksis kan imøtekomme dette premisset.
- Lise Lotte Ågedal. Å synge seg til et bedre talespråk.**
Hvordan kan vi bruke sang for å fremme talespråket til barn med språkfor-sinkelser. Presentasjonen tar utgangspunkt i avhandlingen «Bedre uttale for barn etter musikkterapi med spesialtilpasset sang. En randomisert kontrollert studie.» Du vil få innblikk i hvorfor sang kan bedre barns talespråk og se konkrete eksempler på hvordan dette kan gjøres.
- Bernard Daub. Sentrale spørsmål i læregjengen er hva, hvordan og hvorfor underviser jeg.**
Her er læreplanen et sentralt verktøy. Hvordan har arbeidet med fagplanen for videregående fungert? Hva er nytt? Hvordan skal vi bruke dem, få eierskap til dem og videreutvikle dem? Hvorfor er fagplanarbeidet viktig for hver lærer?
- Anna Trede. Et sentralt mål i steinerpedagogikken er at elevene skal lære å elske naturen.**
Hvordan kan vi tilrettelegge og vekke denne kjærligheten gjennom naturkontakt? Hva er gymlærers oppgave? Hva er klasselærers rolle? Hvordan kan kollegiet som helhet skape en kultur for varig naturkontakt?
- Hilde Lengali. Hjem og skole samarbeid.**
Et godt samarbeid mellom skole og hjem er avgjørende for elevenes trivsel og læring. Hvordan skapes en god dialog gjennom foreldremøter? Hvordan kan læreren arbeide for å skape samarbeidet? Hva er foreldrenes rolle i samarbeidet?
- Josefin Winther. Ungdom som utfordrer.**
Barn som ikke finner seg til rette i skolehverdagen kan være en stor utfordring for lærere, men de kan også være en verdifull ressurs for pedagogisk videreutvikling. Hvordan kan helsepedagogiske perspektiver bidra til nyttenkning i utforming av fremtidens steinerskole?
- Arbeidsgruppe Skansen 2020. Bærekraft som sentralt perspektiv i steinerskolens læreplan.**
Skansen videregående Steinerskole startet høsten 2020 en ny linje med bærekraftsmålene som utgangspunkt. Gjennom arbeid med læreplanen oppdaget vi et stort mulighetsrom: Det er fullt mulig å etablere bærekraftsrelaterte temaer i nærmest alle fag. Hvilken organisering valgte vi? Hvordan ble læreplanene til konkrete tverrfaglige opplegg?
- Marianne Store. Læreplanen på videregående.**
Samfunnsfag: I samfunnskunnskap skal elevene «...utvikle en kompetanse til å handle og aktivt delta i den verden de er en del av.» Hvordan kan vi gjennom undring og engasjement skape et håp for framtida?
- Vibeke Akse Eng med flere. Læreren i læreplanen.**
Et kåseri - en tankerekke av ord og toner til undring, inspirasjon og forlystelse.

Digitale møter

Gruppearbeid

Innholdet er godt egnet til å bearbeides i gruppearbeid. Det kan arrangeres grupper på hver skole, naboskoler kan arrangere felles grupper eller dere kan delta i digitale grupper i stevnets regi.

De digitale gruppene arrangeres fredag 23. oktober kl. 13–15. Deltakelse i de digitale gruppene krever påmelding, og grupper med under fem påmeldte vil ikke bli gjennomført. Hver gruppe mottar oppgaver på forhånd og de har en gruppeleder som innleder og styrer ordet.

De digitale gruppene behandler læreplanen sett utfra hvert sitt perspektiv. For eksempel; læreplanen for 5. klasse med arbeidsmåter, tverrfaglige aspekter og innhold. Eller utfra ett fag sett vertikalt og horisontalt i den nye læreplanen.

Påmelding til gruppene skjer med en samlet liste pr skole. Bruk tilsendt påmeldingsskjema.

For klasselærere grunnskolen

1. Førsteklasse
2. 2. klasse
3. 3. klasse
4. 4. klasse
5. 5. klasse
6. 6. klasse
7. 7. klasse
8. 8. klasse
9. 9. klasse
10. 10. klasse

For faglærere grunnskolen

11. Matematikk grunnskolen
12. Norsk grunnskolen
13. Engelsk grunnskolen
14. Fremmedspråk grunnskolen
15. Naturfag grunnskolen
16. Historie grunnskolen
17. Religion grunnskolen
18. Samfunnskunnskap grunnskolen
19. Eurytmi
20. Musikk
21. Kunst og håndverk
22. Geografi
23. Mat og helse
24. Kroppsøving og friluftsliv
25. IKT

For faglærere på videregående

26. Matematikk vgs
27. Engelsk vgs
28. Norsk vgs
29. Naturfag vgs
30. Historie vgs
31. Samfunnskunnskap vgs
32. Religion og etikk vgs
33. Fremmedspråk vgs
34. Kroppsøving vgs
35. Praktisk kunstneriske fag 1 vgs
36. Praktisk kunstneriske fag 2 vgs

Andre grupper

37. Gruppe daglig ledere
38. Gruppe pedagogiske ledere
39. Foreldresamarbeid

